

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Homiliarium Pauli Diaconi - Cod. Aug. perg. 19

Paulus <Diaconus>

[S.l.], [9. Jh.]

Venerabilis vir Beda: Kommentar zu der Evangelienlesung

[urn:nbn:de:bsz:31-6704](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-6704)

tibus. mors intrat per fenestras nostras. horror mortis ferae noctis inrumpit. per quas sol iustitiae intrare debuerat.

Quando iste peccati fenestrae aperta sunt. ianua salutis & uitae. ac portae paradisi clausae sunt.

Has iste uir beatus fenestras multarum seris diuini timoris obstruxit.

De quantum cordibus quos inbonesta iniquitas & impietas possidebat. fugauit luxuriam. deiecit iram. & extinxit inuidiam. & uelut antiqua domo barbaris hospitibus proturbatis. reuocando illuc fidem. castitatem. iustitiam. misericordiam. habitatores pacificos intromisit. per quos in domicilium mentis caput horum bonorum xps intraret. & adpositis penitentiae medicamentis. uelut quadriduanum fecentem in crepationum fremitu suscitabat. & emendatione suscepta de medius mortis faucibus erutor tempore uae resurrectione uitae restituebat.

Haec itaque atque huiusmodi plura gerens. quae proferre per nos atque expedire ut dignum est. non potest sermo pauperulus. melius uobis ea uester dictus & affectus. Summe alacritatis instantia fuit cultor & custos animarum. cupiditates ressecans. iras comprimens.

malitias extirpans. **H**is magis uir iste temporibus necessarius fuit. quibus tanta iniquitas sumptis cotidie deficiente iustitia uiribus conualescit. **E**t quidem ille in hac peregrinatione solo corpore constitutus. cogitatione & auiditate in illa aeterna patria conuersatus est. & quasi bonus rationator. uelut ad centuplum manum porrigens. semper de sinistra transiit ad dexteram. & in caelo reposuit sudores suos. **N**am & si hic opera eius uidentur. illuc operum merita transferunt. **I**lius ergo in quantum possumus uestris insistamus. quibus per illam nimis aeternam uiam ad caeli ampla festinant. quae eum sequeremur ostendit.

**ITEM IN DEPOSITIONE
UNIUS CONFESSORIS.
LIC SCAIUA SIC IUCAM.**

In illo tempore dixit ih̄s discipulis suis. **N**emo lucernam accendit & in abscondito ponit. neque sub moggio. **E**t reliqua.

CVII COMMENTUM VENERABILIS VIRI BEDAE DE EADEM

LITIONE :

DE SE IPSE DŌNS

haec loquitur. ostendens & si supra dixerit nullum generationi nequam. nisi signum ionae dandum. nequaquam.

tamen lucis suae claritatem fide-
 bus occultandam .7 Ipse quippe
 lucernam accendit . quae testam hu-
 manae naturae . flamma suae diui-
 nitatis impleuit .7 Quam profecto
 lucernam ne credentibus absconde-
 re . nec modio subponere . hoc est sub
 mensura legis includere . uel intra
 unius iudeae gentis terminos uo-
 luit cohibere .7 Sed supra candelabrum
 inquit . ut qui ingrediuntur
 lumen uideant .7 Candelabrum
 ecclesiam dicit . cui lucernam super-
 posuit . quia nris in frontibus fidem
 suae incarnationis adfixit . ut qui ec-
 clesiam fideliter ingredi uoluerint .
 lumen ueritatis palam queant in-
 tueri .7 Quae sententia iudeorum
 quoque proceres condemnat . qui
 signa quaerentes exterius . a p[er]sta
 lucis ianuam noluerunt intrare
 credendo .7 Denique praecepit nec
 opera tantum modo . sed et cogitati-
 ones . & ipsas & iam cordis intentio-
 nes mundare & castigare memine-
 rint .7 Nam sequitur . lucerna
 corporis tui . est oculus tuus .

Corpus quippe dicit opera quae pa-
 lam cunctis apparent . oculum ue-
 ro ipsam mentis intentionem quae
 operatur . & de cuius merito eadem
 opera lucis an tenebrarum sicut
 opera discernuntur . sicut ipse con-
 sequenter exposuit dicens .

Si oculus tuus fuerit simplex . totum
 corpus tuum lucidum erit . Si
 autem nequam fuerit . & iam
 corpus tuum tenebrosum erit .

Sinquit pura rectaque intentione
 quae potes agere bona studueris .
 lucis profecto sunt opera quae fa-
 cis . & iam sic orant . hominibus imper-
 fectionis aliquid habere uideantur .

Quo diligentibus d[omi]ni o[mn]ia cooperantur
 in bonum . his qui secum dum propo-
 situm uocati sunt s[an]c[t]i . Si autem per-
 uersa est intentio quae praecedit .
 prauum est omne opus quod sequitur .
 quamuis rectum esse uideatur .

Vide ergo ne lumen quod in te est .
 tenebrae sint .7 hoc est ne ipsa cor-
 dis intentio . quae lumen est animae .
 uitiorum caligine fusceat . sed u-
 la discretionis p[er]pende iuxta
 quod alibi praecipitur . omni custo-
 dia serua tuum cor . quo ex ipso

uita procedit .7 Si ergo corpus
 tuum lucidum fuerit . non habens
 aliquam partem tenebrarum . erit
 lucidum totum . & sicut lucerna
 fulgoris in luminabitur . Totum
 corpus n[ost]r[um] omnia opera nostra
 dicit . quia & apostolus membra
 nostra nuncupat . quaedam opera
 quae improbat . & mortificanda
 praecipit dicens .7 Mortificate
 ergo membra u[est]ra quae sunt super
 terram . fornicationem . immundi

9
1
b

ciam . libidinem . & cetera talia .
Sugit ipse bonū bona intentione pa-
trauerit . non habens in tua consci-
entia aliquam partem tenebrosae
cogitationis . & iam si contigerit
aliquem proximorum tua bona
actione noceri . uerbi gratia aut
de pecunia quā te indigens & pe-
tens acceperat facere uel pati ali-
quid mali . aut de uerbo exhortati-
onis quo errantem corrigere uo-
lebas forte perniciosius errare .
tutamen pro tuo simplici & luci-
do corde hic & in futuro lucis
gratia donaberis . Haec con-
tra hypocrisin phariseorum sub-
dole signa quaerentium specialiter
dicta . nos iuxta sensum moralem
generaliter instituant .

TCVIII **ITEM SERMO BEATI VIRGINIS
III EPISCOPALIS LEGENDUS IN SCI
MARTINI VEL ALITER
CONCESSORIS .**

DOMINICUS SERMO
quem debemus omnes non
solum studios e . uerum
& iam sapienter audire .
cui nos oportet humiliter . ac delec-
tabiliter oboedire . moderationis
suae tenent ubique temperiem .
ut nec ouibus desint pabula . nec pas-
toribus alimenta . quaedam spe-
cialiter solis praecepit nobis . quae-
dam uero generaliter & nobis & uobis .

Nobis namque id est seruis quos pater
ille familiarum rerum omnium dominus .
ad hoc in sua magna domo constituit .
ut populo eius uerbum gratiae mi-
nistremus . specialiter iniungitur
scae praedicationis officium . gene-
raliter uero & nobis & uobis . salu-
taris indicitur oboedientia manda-
torum . In quibus denuo mandati
tamquam ditissimis ferculis . sic caele-
stium deliciarum copia spiritalis & uberat .
ut in uerbo di abundet & quod perfectus come-
dat . abundet & iam quod paruulus sugat .

Ibi est enim simul & lacteus potus
quod tenera fidelium nutriatur
infantia . & solidus cibus quod robusta
perfectorum iuuentur . spiritalia
scae uirtutis accipiat incrementa .
Ibi prorsus ad salutem consulitur
uniuersis . quos dominus saluare dignatur .

Ibi est quod omni aetati congruat .
ibi quod omni professioni conueniat .

Ibi audimus praecepta quid faciamus .
ibi cognoscimus quae speremus .

Ibi est iussio quae nos per litteram
doceat & instruat ad scientiam .
ibi promissio quae per gratiam tra-
hat & perducet ad gloriam .

Seruatorum igitur quos populo suo
praeposuit dominus . speciale uolens offi-
cium demonstrare ait quod ex euan-
gelio modo audiuimus .

Quis putas est fidelis dispensator &
prudens . quem constituit dominus supra